

СТРУКТУРНІ ОСОБЛИВОСТІ ТА КУЛЬТУРНЕ ЗНАЧЕННЯ ФРАЗЕОЛОГІЧНИХ ОДИНИЦЬ

Фразеологізми – високоінформативні одиниці мови. Вони є однією з мовних універсалій, так як не існує мови без фразеологізмів.

За визначенням А.В. Куніна фразеологічна одиниця (ФО) – це стійке поєднання лексем з повністю або частково переосмисленим значенням. Також фразеологізмами можна назвати слова і словосполучення, специфічні для мови різних груп населення, за класовою або професійною ознакою, для літературного напрямку або окремого автора [2, с. 89].

А.І. Смирницький за структурним принципом ділить ФО на одновершинні, двовершинні, багатoverшинні в залежності від числа знаменних слів. На його думку, одновершинні ФО – звороти, подібні похідним словами, в яких є один семантично повнозначний елемент: *give up* – кинути будь-яку звичку; *ring up* – дзвонити, викликати по телефону. Двовершинні і багатoverшинні ФО – обороти, подібні складним словами, де таких повнозначних компонентів два і більше: *first night* - прем'єра; *black art* - чорна магія.

Крім структурного поділу, А.І. Смирницький ділить ФО за стилістичним принципом. Він розрізняє фразеологічні одиниці та ідіоми. Фразеологічні одиниці - стилістично нейтральні звороти, позбавлені метафоричності або ті, що втратили її: *fall in love* - закохатися; *get up* – вставати. Ідіоми засновані на перенесенні значень, на метафорі, яка усвідомлюється мовцем. Яскраве стилістичне забарвлення, відхід від звичайного нейтрального стилю є їх характерною рисою: *to take the bull by the horns* – брати бика за роги; діяти рішуче; *dead as a doornail* – без ознак життя. У свою класифікацію А.І. Смирницький не включає фразеологічні зрощення, фразеологічні вирази і фразеологічні сполучення [4, с. 55].

На думку А.І.Смирницького, фразеологічні одиниці, типу *fall in love*, *get up* та ін., повсякденно вживаються в мовленні, тобто є невід'ємною і необхідною частиною мови, а ідіоми – це прикраса мови [4, с. 157].

Класифікація стійких словосполучень в роботі А.І. Смирницького є лише нарисом, чорною версією і ґрунтується переважно на стилістичному критерії.

Праці В.В. Виноградова мали величезний вплив на дослідження в області англійської фразеології. Розроблена ним семантична класифікація фразеологізмів досить поширена. З точки зору семантичної неподільності компонентів всі фразеологізми розділені на три групи:

- фразеологічні зрощення (або ідіоми) – невмотивовані одиниці, що виступають як еквіваленти слів: *to be careless* – абияк; *to twiddle one's thumbs (fingers)* – бити байдики; *to be (live) in the back of beyond* – казна-де;

- фразеологічні єдності – мотивовані одиниці з єдиним цілісним значенням, що виникають зі злиття значень лексичних компонентів: *smb lacks depth of thought (understanding)* – дрібно плавати; *to sit on the fence* – вичікувати, не ставати не на чиюсь сторону; *the last drop* – остання крапля.

В.В. Виноградов також включає до складу фразеологічних єдностей словесні групи, що є термінами, наприклад: пряма кишка, будинок відпочинку, боротьба за існування і т.п.

Між фразеологічними зрощеннями і єдностями багато спільного, але також є й відмінності. Фразеологічні зрощення втратили внутрішню форму, тому їх значення є цілісним невмотивованим. Окремі фразеологічні єдності поступово перероджуються в зрощення.

- до фразеологічних сполучень відносяться звороти, в яких у одного з компонентів фразеологічно пов'язане значення, виявляється лише в зв'язку з визначеним колом понять і їх словесних позначень. Подібні поєднання не є еквівалентами слів, так як у кожного їх компонента різні значення: *a bosom friend* – щирий друг; страх бере, туга бере, сміх бере і ін. Але не можна сказати: радість бере, задоволення бере і т.п. [1, с. 161].

У класифікації В.В. Виноградова відсутній єдиний принцип класифікації ФО. Зрощення і єдності відокремлюються одна від одної за ознакою мотивованості фразеологічної одиниці, фразеологічні сполучення - за ознакою обмеженою сполучуваності слова.

Фразеологія є своєрідною і яскравою складовою будь-якої мови. Фразеологічні одиниці можуть характеризуватися національними особливостями, мати різну експресивну забарвленість, набувати додаткового значення» під впливом контексту, належати до різних функціональних стилів.

Вивчення загальних рис і відмінностей фразеологізмів різних мов сприяє кращому розумінню національної специфіки народу – носія мови, поглиблює знання про мову.

Вивчення фразеологічних одиниць з точки зору культури і національних особливостей є найбільш цікавим. «Культура регіону - це складне утворення, що включає національні, соціально-економічні, географічні та інші особливості життєдіяльності суспільства на даній території» [2, с. 84]

Існують різноманітні джерела походження фразеологізмів, наприклад: соціально-історичні чинники, народна творчість (фольклор та література), повсякденне життя та звичаї людей.

Наприклад, англійський фразеологізм *good wine needs no bush* – гарне вино не потребує ярлику, хороший товар сам себе хвалить походить від старовинного англійського звичаю, «шинкарі вивішували гілки плюща на знак того, що в продаж є вино» [5, с. 77].

Англійському поету Альфреду Теннісону зобов'язаний своєю появою фразеологізм *over the walnuts and (the) wine* - під час післяобідньої бесіди (коли за столом залишаються одні чоловіки). Прибрати лапки та виділення жирним, приклади виділяємо лише курсивом

ФО *a rose without a thorn* - «троянда без шипів»; виняткове явище з'явилося завдяки віршу ірландського поета і драматурга Л.Мак-Неллі «Дівчина з Річмонд-Хілла»

Поява ФО «*bush telegraph*» - швидке поширення чуток, чутка пов'язана з людьми, які повідомляли збіглим злочинцям, що ховаються в заростях і живуть грабунком, про пересування поліції [5, с. 79].

Таким чином, дослідження ФО сприяє глибокому розумінню національної мовної картини світу та виявленню специфічних рис сприйняття навколишньої дійсності носіями різних мов.

Список використаної літератури

1. Виноградов В. В. Об основных типах фразеологических единиц в русском языке // Виноградов В. В. Лексикология и лексикография: избранные труды. М.: Наука, 1986. 161 с.
2. Кунин А.В. Курс фразеологии современного английского языка / А.В. Кунин. Москва: Высшая школа, 1986. 336 с.

3. Мікрюков О.О. Фразеологія в лінгвістичній системі мови. URL: http://www.rusnauka.com/15_NPN_2013/Philologia/3_139382.doc.htm
4. Смирницький А.И. Лексикологія англійського мови. Москва: Московський Державний Університет, 1998. 260 с.
5. Dobrovol'skij D. Idioms: motivation and etymology. Yearbook of Phraseology. 2010. pp. 73-96.
6. Ortony A., Clore G.L., Collins A. The Cognitive Structure of Emotions. Cambridge: Cambridge University Press, 1988. 450 p.

Аріна Савкова (м. Вінниця)

МОТИВАЦІЯ В КОНТЕКСТІ МЕТОДИКИ НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ

Сучасні психологи і педагоги поділяють думку, що якість здійснення будь-якої діяльності та її результати залежать, перш за все, від спонукання і потреб індивіда, його мотивації. Саме мотивація викликає цілеспрямовану активність, яка в свою чергу визначає вибір засобів і прийомів, впорядкування їх для досягнення цілей, тобто мотивація позначає систему факторів, що визначають поведінку людини.

Проблема недостатньої мотивації учнів виникає, на жаль, в процесі вивчення ними різних шкільних предметів. Однак особливо гостро у середній школі стоїть проблема низької мотивації саме до вивчення іноземних мов.

Одним із шляхів оптимізації навчального процесу є формування та розвиток мотивації навчання, позитивне ставлення учнів до іноземної мови і навчальної діяльності, пов'язаної з опануванням іноземною мовою як засобом спілкування.

С.Л. Рубінштейн писав, що «існує два види навчання або, точніше, два способи навчання, в результаті яких людина здобуває знання і навички. Один з них спеціально спрямований на оволодіння цими знаннями як на свою пряму мету. Інший призводить до оволодіння цими знаннями і вміннями, здійснюючи інші цілі» [3, с. 316]. Навчання в останньому випадку – не самостійна